

— saa svarer jeg, det er atter en af de Regler, som vi ikke maae gjøre gjældende. Spørger man nu: Ville vi, naar vi indskrænke os til at forhøje disse Gager ganske i det samme Forhold, som vi have gjort paa andre Steder, være istand til at finde Folk nok til at besætte disse Poster med, eller har der hidtil viist sig at være Mangel paa saadanne Folk, saa svarer jeg, der har ikke viist sig en saadan Mangel, og der er derfor ingen Grund til at gjøre et saa stort Skridt som det, der her er foreslaaet. Jeg kan ikke see, at dette Lovudkast har holdt sig indenfor Villighedens Grændser, og det forekommer mig, at det, der egentlig er at sige derimod, er anerkjendt af den ærede Minister, som selv indrømmer, at et af Hovedformaaene ved denne Lov er at skaffe Løn til Mænd, som ellers have Vanfluelighed nok ved at erhverve det Fornødne, og at han selv har indrømmet, at der er stor Tvivl om, hvorvidt det er rigtigt her i Landet at have Skoler af den Art, hvorom der her er Spørgsmaal. Han har selv anerkjendt Vægten af den Indvending, at vi derved løkke Folk ind paa en Livsbane, som man ikke har Haab om kunde være forsørgende for dem; han har ment, at man friste Folk endnu mere ved Stipendierne end ved disse Profesforater og ved at holde disse Skoler; men jeg er overbevist om, at dersom Skolerne faldt bort, vilde Stipendierne friste langt Færre og maaskee give et større Udbytte.

Ministeren for Kirke- og Underviisningsvæsenet: Jeg maa have udtrykt mig meget uheldigt, naar den ærede Taler kunde opfatte mig saaledes, som Tilfældet har været. — Jeg har netop fremhævet, at det efter min Overbeviisning ikke er Tilfældet, at disse Skoler friste Folk ind paa Kunstnerbanen, men at dette derimod maaskee nok kunde være Tilfældet med de til Akademiet knyttede Stipendier, samt nogle andre Bestemmelser, hvorpaa man bør have sin Opmærksomhed henvendt. Jeg troer, at Kunstakademiet har udøvet en overordentlig heldig Indflydelse paa vor Haandværksstand, og hvis det ikke eksisterede og virkede, vilde der blive indført en Mængde Haandværksarbejde, som nu fabrikeres her i Landet. Jeg maa tillige gjøre opmærksom paa, at man paa

ingen Maade taber af Sigte ogsaa paa andre Steder i Landet at fremme en saadan Underviisning, hvor det kan være hensigtsmæssigt, men Statens Tilskud dertil fremtræder paa en ubemærket Maade, nemlig igjennem de forskellige Skolefond, hvoraf der udredes Understøttelser til Aften- og Dagskoler i Tegning og hvad dermed staaer i Forbindelse. Tillige arbejder man hen paa, naar der f. Ex. i en eller anden By findes en begavet Mand, som kan være brugbar og dygtig til Lærer og har Øyst til at forestaae en saadan Skole, da at vinde en saadan Mand, og de 4,800 Rd., der ere foreslaaede, skulde netop anvendes til aarligt Honorar for saadanne Mænd.

Man kan naturligviis give enhver lille Sag en stor Dimension, og det er det, som det forekommer mig, den ærede Rigsdagsmand (Tscherning) altid gjør. Han søger ogsaa at give denne Sag en uhyre stor Dimension; han er af en saa filosofisk Natur, at han altid i enhver Sag gaaer til den sidste Grund; saaledes ogsaa, naar der her er Tale om Tillæg til nogle Lærere ved en Kunstanstalt, gjør han selve Kunstanstaltens Bestaaen, dens Tilværelse, Kunstens Forhold til Livet osv. til Gjenstand for sine Betragtninger; dette kan vistnok i sin Almindelighed være lærerigt og interessant; men jeg kan ikke indsee, at der er nogen Grund til at udsætte Lovforslaget, indtil disse Undersøgelser ere førte til et endeligt Resultat. Den ærede Rigsdagsmand bemærkede: Hvorfor holder man faste Docenter ved Akademiet? Men det er jo netop det, man ikke vil have; under § 3 er jo opført en rund Sum til Docenter, det vil sige, man agter at anvende den som Honorar for at holde Forelæsninger; men det er ikke Hensigten at anvende den til faste Docenter, dem vil man ikke have. Jeg skal bemærke, at forsaavidt der med Hensyn til Docenten i Geometri er hkkret, at man ønsker dette Fag henlagt til den polytechniske Skole, da er det under ganske andre Forudsætninger, at Underviisningen meddeles der. Underviisningen er ganske anderledes ved Akademiet, end om den skulde erholdes som Bisag ved polytechnisk Skole.

Jeg skal hermed anbefale Lovforslaget, idet jeg maa beklage at have lovet at forelægge et